

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 29495/2023
23.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Цветковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Никола Станковић, адвокат из ..., ради предаје у државину по тужби и утврђења права својине по противтужби, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3405/21 од 11.07.2023. године, у седници одржаној 23.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3405/21 од 11.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3405/21 од 11.07.2023. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Лесковцу П 3343/19 од 13.09.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је приговор пресуђене ствари изјављен од стране туженог. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име сувласничког удела од 105/438 кп.бр. .. КО Лесковац преда у државину део те парцеле, у мерама и границама ближе наведеним у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог којим је тражио да се утврди да је тужени, по основу савесне и законите државине која траје непрекидно и несметано дуже од 20 година, на основу у целости реализоване купопродаје њихових правних претходника, носилац права својине на 105/438 делова од кп.бр. .. уписане у ЛН бр. .. КО Лесковац, те да му тужилац ово право призна и трпи и омогући упис права својине туженом код СКН Лесковац. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 249.100,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију предлажући да се ревизија одбије и не захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона. У конкретном случају другостепени суд је пресудом одлучио у оквиру коначно опредељеног тужбеног захтева у смислу члана 3. став 1. ЗПП, о чему је дао разлоге у образложењу пресуде. Побијање другостепене пресуде из наведених разлога проистекло је из незадовољства туженог донетом одлуком о тужбеном захтеву, али нема значај битне повреде поступка која би могла представљати основан ревизијски разлог.

Према чињеничном стању утврђеном након расправе одржане пред другостепеним судом у смислу одредбе члана 383. став 4. ЗПП, тужилац је у ЛН бр. .. КО Лесковац уписан као власник кп.бр. .. КО Лесковац, површине 94 м² земљиште под зградом - објектом и 340 м² земљиште уз зграду, а у ЛН бр. .. КО Лесковац на кп.бр. ..., као сувласници уписани су тужилац са уделом од 105/438, а тужени са уделом од 333/438. Правни претходник тужиоца сада пок. ВВ бив. из ... је од правног претходника туженог сада пок. ГГ купио део тада јединствене кп.бр. ...

Из уверења о кретању парцеле РГЗ СКН Лесковац, утврђено је да је детаљним премером 1958. године формирана кп.бр. ../1 и уписана у поседовни лист бр. .. на име ВВ и ДД са уделима од по 1/2. По основу Уговора о купопродаји Ов. бр. 413/69 од 19.02.1969. године, кп.бр. ../1 у површини од 476 м² уписана је у целости на име сада пок. ГГ. Након промена од 1987. године, 1991. године, 1993. године и 2005. године, извршених по основу закључених уговора о поклону и деоби, кп.бр. ../1 уписана је на име тужиоца 27.05.2005. године са уделом 1/1. Оснивањем катастра непокретности (који је ступио на снагу 2010. године), од дела кп.бр. ../1 и кп. ../2 површине 63м² настала је нова кп.бр. .. површине 434м², која је уписана на име тужиоца у ЛН бр. ..., док је преостали део кп.бр. ../1 од 105м², заједно са кп.бр. ../2, ушао у састав новоформиране кп.бр. ..., тако да су на истој као сукорисници били уписани тужилац са уделом од 105/438 и тужени са уделом од 333/438. Право коришћења на кп.бр. .. и сукоришћења на кп.бр. .. је 08.05.2018. године је уписано у корист тужиоца као право својине, односно сусвојине са напред наведеним уделима.

Оценом налаза и мишљења вештака геодетске струке и изјашњења вештака, утврђено је да се кп.бр. .. граничи са кп.бр. ..., да је део раније кп.бр. ../1 ушао је у састав кп.бр. .. у површини од 105м² коју површину је вештак описао у мерама и границама ближе наведеним у налазу (у складу са којим је и коначно опредељен тужбени захтев тужиоца). Из исказа парничних странака и саслушаних сведока, утврђено је да је спорни простор био неограђен све док парничне странке нису поставиле ограду, након чијег постављања је исти био у државини туженог. Тужилац је изјавио да је ограда постављена 1996. године, док је тужени тврдио да је то учињено раније 1992. или 1993. године, док ниједан од саслушаних сведока на ову околност није могао прецизно да се изјасни када је наведена ограда постављена.

После расправе одржане пред другостепеним судом у смислу члана 383. став 4. ЗПП, ради правилног утврђивања чињеничног стања, на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима и записника са расправа и записника са увиђаја на лицу места, те читањем налаза и мишљења вештака геодетске струке, другостепени суд је укинуо првостепену пресуду, тако што је одбио приговор пресуђене ствари изјављен од стране туженог, налазећи да у конкретном случају, мере и границе описаног простора у пресуди Општинског суда у Лесковцу П 2735/79 од 10.09.1982. године не одговарају мерама и границама непокретности које су предмет тужбеног захтева у овој правној ствари, будући да из налаза и мишљења вештака геодетске струке произилази да нема идентитета. Усвојио је тужбени захтев у смислу одредбе члана 37. Закона о основама својинскоправних односа (ЗОСПО), налазећи да је тужилац уписани сувласник кп.бр. .. са уделом од 105/438, закључивши да се у конкретном случају не могу применити одредбе члана 13 став 1. Закона о основама својинскоправних односа којима је регулисан правни положај сувласника будући да је тужилац, односно његов правни претходник, предметних 105 м², као саставни део кп.бр. ../1, стекао на основу пуноважног правног посла и по том основу био уписани власник у јавним књигама на парцели кп.бр. ../1 у оквиру чије се површине све до формирања катастра непокретности 2010. године и налазило и спорних 105м² кп.бр. ..., при том оценивши да је део од 105 м² с обзиром на мере и границе раније кп.бр. ../1, које су ушле у саставни део кп.бр. .. одувек био реално одређен, те да формирање кп.бр. .. КО Лесковац у површини од 438м², није проистекло из неког правног посла или другог начина стицања из члана 20. ЗОСПО. Одбио је противтужбени захтев закључивши да из чињеничног утврђења произилази да тужени није био у савесној државини у року од 20 година, као периоду потребном за стицање права својине ванредним одржајем у смислу одредбе члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 28. ЗОСПО, прописано је да савестан и законит држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту оствар одржајем протеком 10 година (став 2), да савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту оствар одржајем протеком 20 година (став 4). Одредбом члана 72. истог закона прописано је да је државина савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова (став 2), а да се савесност државине претпоставља (став 3).

Сагласно наведеном, одржај, као основ за стицање права својине у смислу члана 28. ЗОСПО подразумева да власник не врши својинско право на ствари коју држалац користи неометано и непрекидно током одређеног законом прописаног рока и то савесно у уверењу да је он њен власник. Нужни услов за стицање права својине ванредним одржајем је савесност државине. У смислу правила о ванредном одржају из члана 28. став 4. ЗОСПО, савестан је држалац који непокретност држи у уверењу да је њен власник, а несметани посед у трајању од више од 20 година доказује оправданост таквог уверења. У конкретном случају, тужени је несумњиво био у државини предметног простора од тренутка када су парничне странке поставиле ограду, па код утврђења да је ограда постављена 1996. године, а тужени, на коме је био терет доказивања у смислу правила о терету доказивања из члана 231. ЗПП није доказао да је иста постављена раније, то је по оцени Врховног суда, правилан закључак

другостепеног суда да се рок за одржај има рачунати од 1996. године, па код чињенице да је тужба поднета 13.05.2015. године то није протекао рок од 20 година потребан за ванредни одржај. Стога су неосновани наводи туженог о погрешној примени материјалног права.

Неосновани су наводи ревизије да је терет доказивања на страни тужиоца да има пуноважан правни основ за стицање права својине на спорној непокретности. У конкретном случају из чињеничног утврђења произилази да је тужилац, односно његов правни претходник, предметних 105 м², као саставни део кп.бр. ../1, стекао на основу пуноважног правног посла и по том основу био уписани власник у јавним књигама на парцели кп.бр. ../1 све до формирања катастра непокретности 2010. године, да је оснивањем катастра 2010. године од дела кп.бр. ../1 и кп. ../2 површине 63м² настала нова кп.бр. ..., површине 434м², која је уписана на име тужиоца у ЛН бр. ..., док је преостали део кп.бр. ../1 од 105м² (који је предмет ове парнице), заједно са кп.бр. ../2, ушао у састав новоформиране кп.бр. ..., тако да су на истој као сукорисници били уписани тужилац са уделом од 105/438 и тужени са уделом од 333/438. Право коришћења на кп.бр. .. и сукористишћења на кп.бр. .. је 08.05.2018. године је уписано у корист тужиоца као право својине, односно сусвојине са напред наведеним уделима. Наиме, одредбом члана 62. Закона о државном премеру и катастру прописано је да су подаци катастра непокретности јавни и свако може тражити да изврши увид у те податке, под условима одређеним овим законом (став 1), да се нико не може позивати на то да му подаци уписани у катастру непокретности нису били или нису могли бити познати, нити то може доказивати (члан 2), чланом 63. тог закона прописано је да су подаци о непокретности уписани у катастар непокретности истинити и поуздани и да нико не може сносити штетне последице због тог поуздања, а одредбом члана 64. истог закона да се у поступку уписа у катастар непокретности проверава да ли су испуњени услови за упис прописани овим законом и другим прописима. Имајући у виду наведено, подаци уписани у катастар непокретности сматрају се тачним и потпуним док се не докаже супротно, па тетерет доказивања лежи на лицу које тврди да упис није ваљан, у конкретном случају туженом. Стога је правилно другостепени суд применио материјално право када је обавезао туженог да тужиоцу у смислу одредбе члана 37. ЗОСПО преда у државину предметни део парцеле.

Неосновани су наводи ревизије да одлука другостепеног суда не садржи оцену изведених доказа - не идентификује који је то простор у дужини од 38 м и ширини од 2,50 м и пресуђује да нема идентитета између једног и другог простора, с обзиром на чињеницу да вештак није могао на лицу места да идентификује спорни простор наведених димензија, али се у налазу изјаснио да нема идентитета спорних простора. Наиме, слободна оцена доказа значи вредновање доказа на основу којег суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине, те на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Начело слободне оцене доказа карактерише одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази, па суд у сваком конкретном случају слободно формира своје уверење о доказаним односно недоказаним чињеницама. На расправи пред другостепеним судом поновљено је извођење доказа читањем свих писмена у списима и записника са расправа и записника са увиђаја на лицу места, те читањем налаза и мишљења вештака геодетске струке, па је другостепени суд укинуо првостепену пресуду, тако што је одбио приговор пресуђене ствари изјављен од стране туженог, налазећи да у конкретном случају, мере и границе описаног простора у пресуди Општинског суда у Лесковцу П 2735/79 од

10.09.1982. године не одговарају мерама и границама непокретности које су предмет тужбеног захтева у овој правној ствари, будући да из налаза и мишљења вештака геодетске струке произилази да нема идентитета. У складу са наведеним, другостепени суд је имао могућности да изврши оцену доказа и формира свој закључак.

Правилна је и одлука о трошковима поступка донета на основу чланова 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу законитост и правилност побијане одлуке, то је Врховни суд из напред изнетих разлога применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић